

Uniwersytet
Wrocławski

Wydział Filologiczny
Instytut Filologii Romańskiej

Informator
o egzaminie licencjackim
i seminariach licencjackich

Filologia francuska

Rok akademicki 2016/2017

Spis treści

I. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego	4
1. Warunki przystąpienia do egzaminu	4
2. Forma egzaminu	4
3. Wybór zakresu tematycznego	4
4. Skład komisji licencjackiej.....	4
5. Przebieg egzaminu licencjackiego	4
6. Kryteria oceny egzaminu licencjackiego.....	4
II. Zasady organizacji seminariów licencjackich oraz redagowania prac licencjackich	6
1. Sposób i terminy zapisów na seminaria	6
2. Prace licencjackie	6
III. Seminaria proponowane w roku akademickim 2016/2017	7
1. Seminarium przekładoznawcze 1	7
1.1. Prowadzący.....	7
1.2. Tematyka seminarium	7
1.3. Problematyka seminarium	7
1.4. Przykładowe tematy prac licencjackich.....	7
1.5. Podstawowa bibliografia	8
1.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	8
2. Seminarium przekładoznawcze 2	9
2.1. Prowadzący.....	9
2.2. Tematyka seminarium	9
2.3. Problematyka seminarium	9
2.4. Przykładowe tematy prac licencjackich.....	9
2.5. Podstawowa bibliografia	10
2.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	10
3. Seminarium językoznawcze.....	11
3.1. Prowadzący.....	11
3.2. Tematyka seminarium	11
3.3. Problematyka seminarium	11
3.4. Przykładowe tematy prac licencjackich.....	11
3.5. Podstawowa bibliografia	11
3.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	12
4. Seminarium kulturoznawczo-literackie 1	12
4.1. Prowadzący.....	12

4.2. Tematyka seminarium	12
4.3. Problematyka seminarium	12
4.4. Przykładowe tematy prac licencjackich.....	13
4.5. Podstawowa bibliografia	13
4.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	14
5. Seminarium kulturoznawczo-literackie 2	14
5.1. Prowadzący.....	14
5.2. Tematyka seminarium	14
5.3. Problematyka seminarium	14
5.4. Rozkład pracy w poszczególnych semestrach	15
5.5. Przykładowe tematy prac licencjackich.....	15
5.6. Podstawowa bibliografia	15
5.7. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	16
IV. Zakresy tematyczne proponowane w roku akademickim 2016/2017	17
1. Przekładoznawstwo.....	17
1.1. Zakres: „Traduction comme forme de médiation interculturelle”	17
2. Językoznawstwo	19
2.1. Zakres: „La flexion nominale en ancien français”	19
2.2. Zakres: „Modèles de communication”	19
2.3. Zakres: „Nom propre : morphologie, syntaxe, sémantique”	20
2.4. Zakres: „Pronom : morphologie, sémantique, syntaxe”	21
3. Literatura francuska	22
3.1. Zakres: „Le roman français au XVII ^e siècle”	22
3.2. Zakres: „La légende arthurienne et le Graal”	22
4. Historia i kultura Francji	23
4.1. Zakres: „La Deuxième Guerre mondiale en France”	23
4.2. Zakres: „La peinture française du XIX ^e siècle”	24

I. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego

1. Warunki przystąpienia do egzaminu

- a) zaliczenie wszystkich przedmiotów obowiązkowych i praktyk zawodowych objętych programem studiów oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS;
- b) uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej za pracę dyplomową.

2. Forma egzaminu

Egzamin licencjacki przeprowadzany jest w formie ustnej. Egzamin składa się z trzech pytań, z których pierwsze dotyczy pracy licencjackiej (dyplomowej) (jej tematyki, założeń badawczych, przyjętej metodologii, wniosków, bibliografii – zob. rozdział III), a kolejne dwa odnoszą się do wybranego przez studenta zakresu tematycznego (zob. rozdział IV). Rozmowa na temat pracy licencjackiej (pytanie pierwsze) odbywa się w języku, w jakim została napisana praca; odpowiedź na pozostałe dwa pytania – w języku specjalności.

3. Wybór zakresu tematycznego

Studentowi przysługuje prawo wyboru zakresu tematycznego; wybór musi zostać dokonany najpóźniej dwa miesiące przed terminem egzaminu.

Zakresy opisano w niniejszym informatorze licencjackim w rozdziale IV.

4. Skład komisji licencjackiej

Skład komisji podawany jest do wiadomości studentów najpóźniej 6 tygodni przed planowanym egzaminem. Komisję tworzą promotor, recenzent i przewodniczący komisji, a w określonych przypadkach – także egzaminator.

5. Przebieg egzaminu licencjackiego

- a) Student losuje dwa pytania, następnie przygotowuje się do odpowiedzi przez około 15 minut. W czasie przygotowania do odpowiedzi dopuszcza się korzystanie ze słowników jednojęzycznych.
- b) W czasie egzaminu student odpowiada najpierw na pytanie związane z pracą licencjacką (w języku, w którym została napisana praca), następnie na dwa pytania dotyczące uprzednio wybranego przez studenta zakresu tematycznego (w języku specjalności).
- c) Wyniki ogłaszane są w tym samym dniu po przeegzaminowaniu wszystkich studentów zdających egzamin w danej komisji.

6. Kryteria oceny egzaminu licencjackiego

- a) Egzamin licencjacki przeprowadzany jest w formie ustnej. Student winien wykazać się znajomością języka specjalności na poziomie C1 wg *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego* oraz znajomością terminologii z odpowiedniego zakresu

tematycznego niezbędnej do odpowiedzi na zadane pytania (w języku specjalności i w języku polskim).

b) Na egzaminie od studentów filologii francuskiej pierwszego stopnia wymagana jest wiedza dotycząca wybranego zakresu materiału, a także umiejętność prezentacji zagadnienia z danej tematyki. Student odpowiada na zadane pytania, porządkując i rozwijając poszczególne elementy zagadnienia, podkreślając znaczące treści, a także podając odpowiednie przykłady i kończąc swój wywód stosownym wnioskiem. Wypowiedź powinna być płynna, a w odpowiedzi na pytania i ewentualne zastrzeżenia komisji egzaminacyjnej student powinien wykazać się spontaniczną reakcją językową.

c) Za odpowiedzi na egzaminie można otrzymać maksymalnie 40 punktów. Ocena merytorycznej odpowiedzi na każde z trzech pytań pozwala na uzyskanie maksymalnie 25 punktów (zob. Tabela nr 1), pozostałych 15 punktów służy ocenie całości wypowiedzi ustnej pod kątem sprawności opisanych w Tabeli nr 2.

Tabela nr 1. Kryteria oceny merytorycznej strony wypowiedzi	
Treść: zgodność z pytaniem, stopień wyczerpania tematu, wielostronność ujęcia tematu, przytoczenie odpowiednich przykładów	18 p. (3 x 6 p.)
Struktura wypowiedzi: umiejętność syntetycznego/analizy ujęcia, klarowny plan, podsumowanie	3 p.
Oryginalność: bogata, interesująca treść wypowiedzi, niebanalne obserwacje, umiejętność szerszego spojrzenia na omawiany problem	4 p.

Tabela nr 2. Kryteria oceny językowej strony wypowiedzi	
Kompetencja językowa: słownictwo i terminologia, składnia, morfologia, fonetyka, prozodia	0-8 pkt
Kompetencja dyskursywna: odpowiedni rejestr wypowiedzi, spójność	0-4 pkt
Kompetencja interakcyjna: spontaniczna i płynna rozmowa z komisją	0-3 pkt

d) Całościową ocenę z egzaminu wylicza się następująco:

0-19 pkt: 2,0

20-24 pkt: 3,0

25-27 pkt: 3,5

28-30 pkt: 4,0

31-34 pkt: 4,5

35-40 pkt: 5,0

II. Zasady organizacji seminariów licencjackich oraz redagowania prac licencjackich

1. Sposób i terminy zapisów na seminaria

a) Student dokonuje wyboru seminarium, zapisując się za pośrednictwem systemu USOS. W roku akademickim 2016/2017 zapisy na seminaria licencjackie będą trwały od 23 do 27 czerwca 2016 r.

b) W przypadku, gdy na seminarium zapisze się więcej osób, niż przewiduje limit, o przyjęciu na seminarium **nie decyduje kolejność zapisu**, lecz oceny końcowe uzyskane z przedmiotów wskazanych w opisie wybranego seminarium w niniejszym informatorze (zob. rozdział III). **Dlatego po zarejestrowaniu w systemie USOS student powinien niezwłocznie przesłać kierownikowi seminarium oceny końcowe uzyskane ze wskazanych przedmiotów.** Na tej podstawie ustalona zostanie lista wstępna uczestników seminarium. Listy uczestników wszystkich seminariów zostaną przekazane tutorowi II roku, który zakomunikuje je studentom do 30 czerwca 2016 r.

c) Korekta zapisu możliwa jest w ramach wolnych miejsc **w pierwszych dwóch tygodniach** piątego semestru studiów. Na drugich zajęciach w semestrze zimowym ustalona zostaje ostateczna lista uczestników seminarium.

d) O ile student nie uprzedzi prowadzącego o planowanej nieobecności najpóźniej w przeddzień seminarium, nieobecność na pierwszych zajęciach uznawana jest za rezygnację i umożliwia przyjęcie studenta z listy rezerwowej.

e) Studenci programu Erasmus i MOST mogą zapisywać się na zajęcia wybierane poza limitem przyjęć po konsultacji z odpowiednim koordynatorem.

2. Prace licencjackie

a) W ramach seminariów licencjackich na specjalności filologia francuska powstawać będą prace licencjackie w formie opisowego lub analitycznego opracowania wybranego zagadnienia lub tekstu (literaturoznawstwo; wiedza o historii i kulturze krajów francuskojęzycznych; językoznawstwo; przekładoznawstwo).

b) Prace licencjackie mogą powstawać w języku polskim lub w języku specjalności w zależności od tematyki i formuły seminarium oraz zaleceń prowadzącego, zgodnie z Uchwałą Rady Wydziału Filologicznego UW r. z dn. 24 marca 2015 r.

c) Objętość pracy licencjackiej ma wynosić od 55 do 70 tys. znaków. Praca musi zawierać kartę tytułową, streszczenie i słowa kluczowe w językach polskim i francuskim.

d) Studenci przebywający w semestrze 5. poza uczelnią w ramach programu Erasmus+ zaliczają seminarium licencjackie jako różnicę programową w porozumieniu z prowadzącym seminarium. Zaleca się uzgodnienie tematu pracy przed wyjazdem na stypendium.

III. Seminaria proponowane w roku akademickim 2016/2017

1. Seminarium przekładoznawcze 1

1.1. Prowadzący

prof. dr hab. Elżbieta Skibińska

1.2. Tematyka seminarium

Literatura francuska (francuskojęzyczna) w polskim przekładzie: praktyka przekładowa wobec specyfiki kulturowej

1.3. Problematyka seminarium

Tłumaczenie jako niezbędny element komunikacji międzyludzkiej nabiera w początkach 21. wieku coraz większego znaczenia i stanowi przedmiot coraz intensywniej rozwijających się badań. Istotnym w rozwoju myśli przekładoznawczej okazał się tzw. „zwrot kulturowy”, który dokonał się na przełomie lat 80. i 90. ubiegłego stulecia. Oznacza on spojrzenie na przekład jako jeden ze środków komunikacji międzykulturowej, sytuujący się w określonym kontekście społecznym i historycznym i współtworzący relacje między społecznościami językowo-kulturowymi, spotykającymi się w tym szczególnym akcie komunikacji. Elementem tych relacji jest obraz kultury, do której należy tekst oryginalny, docierający do czytelników przekładanych dzieł, a powstający w wyniku stosowania określonych strategii tłumaczy. Skupienie uwagi na czynnikach kulturowych nie oznacza odejścia od obserwacji zjawisk językowych; są one jednak widziane i interpretowane jako nośnik i zapis kultury danej społeczności.

Tak właśnie będą traktowane zjawiska językowe (głównie leksykalne) w pracach powstających w ramach seminarium. Ich celem będzie poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: jak wybory tłumacza dotyczące elementów odsyłających do zjawisk właściwych kulturze oryginału (francuskiej, francuskojęzycznej) przyczyniają się do kształtowania jej obrazu w kulturze przekładu (polskiej). Przedmiotem badania będą polskie przekłady powieści francuskiej (francuskojęzycznej).

Możliwe będzie także przedstawienie jako pracy licencjackiej własnego tłumaczenia z odpowiednim komentarzem.

1.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Francuska specyfika kulturowa w polskiej praktyce przekładowej (na przykładzie przekładu wybranej powieści Michela Houellbecq)

Francuska specyfika kulturowa w polskiej praktyce przekładowej (na przykładzie przekładu wybranej powieści Anne Gavaldey)

Francuska specyfika kulturowa w polskiej praktyce przekładowej (na przykładzie przekładu wybranej powieści Izzo)

Francuska specyfika kulturowa w polskiej praktyce przekładowej (na przykładzie przekładu wybranej powieści Fred Vargas)

Francuska specyfika kulturowa w polskiej praktyce przekładowej (na przykładzie przekładu wybranej powieści Marca Levy)

Algierska specyfika kulturowa w polskiej praktyce przekładowej (na przykładzie zbioru nowel Assii Djebar Oran martwy język)

Specyfika kulturowa Maghrebu w polskiej praktyce przekładowej (na przykładzie przekładu wybranej powieści Tahara Ben Jellouna)

1.5. Podstawowa bibliografia

BUKOWSKI P., M. HEYDEL (red.), *Współczesne teorie przekładu. Antologia*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2009.

GUIDÈRE M., *Introduction à la traductologie. Penser la traduction : hier, aujourd'hui*, De Boeck, Bruksela 2008.

LAURENT M. (red.), *La littérature française en traduction*, Editions Numilog, Paryż, 2010.

LAURENT M. (red.), *Traduction et Rupture. La traduction comme moyen de communication interculturelle*, Editions Numilog, Paryż 2014.

RISTERUCCI-ROUDNICKY D., *Introduction à l'analyse des œuvres traduites*, Armand Colin, Paryż 2008.

SKIBIŃSKA E., *Kuchnia tłumacza : studia o polsko-francuskich relacjach przekładowych*, TAIWPN Universitas, Kraków 2008.

VIART D., B. VERCIER, avec la collaboration de Franck Evrard, *La littérature française au présent - Héritage, modernité, mutations*, Bordas, Paryż 2005.

Wybrane artykuły w kolejnych numerach *Między Oryginałem a Przekładem*.

1.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

O przyjęciu na seminarium decydują oceny końcowe uzyskane na 2 roku studiów licencjackich z przedmiotów *PNJF*, *Gramatyka opisowa języka francuskiego* i *Historia i kultura Francji*. Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS proszę o przesłanie na adres elzbieta.skibinska@uwr.edu.pl listy ocen z tych przedmiotów.

2. Seminarium przekładoznawcze 2

2.1. Prowadzący

dr Regina Solová

2.2. Tematyka seminarium

Normy i transgresje w przekładzie tekstów użytkowych

2.3. Problematyka seminarium

Celem prac powstających w ramach seminarium będzie udzielenie odpowiedzi na pytanie: w jakim stopniu praktyka przekładowa uwzględnia istniejące normy przekładowe i językowe. Centralnym narzędziem badawczym będzie pojęcie normy, rozumianej tu jako „wzór do naśladowania” oraz „zasady przekazywane (przyszłym) tłumaczom w publikacjach normatywnych”. Seminarzyści będą analizować z jednej strony treść opracowań normatywnych (słowników, glosariuszy, poradników, podręczników dla tłumaczy), z drugiej zaś – przekłady tekstów użytkowych: dokumentów urzędowych, umów handlowych, instrukcji obsługi. Analizy będą zmierzały do uchwycenia relacji zachodzących między zasadami opisanymi w podręcznikach, poradnikach, czasopismach i słownikach, a praktyką przekładową (rzeczywistymi decyzjami tłumaczy). Podstawowe pytania, na które autorzy analiz będą szukali odpowiedzi, brzmią:

- czy wybór tłumacza jest zgodny z normą,
- jeśli tak, to z jaką,
- czy mamy do czynienia z transgresją normy,
- jeśli tak, to jakiej normy i czy można wskazać przyczyny tej transgresji.

2.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Normy i transgresje w przekładzie dokumentów szkolnych.

Na materiale polsko-francuskich tłumaczeń tytułów zawodowych.

Normy i transgresje w przekładzie dokumentów szkolnych.

Na materiale francusko-polskich tłumaczeń nazw funkcji pełnionych przez pracowników szkół i uczelni.

Normy i transgresje w przekładzie dokumentów urzędowych. Na materiale francusko-polskich nazw funkcji pełnionych przez urzędników państwowych.

Normy i transgresje w przekładzie dokumentów szkolnych. Na materiale francusko-polskich tłumaczeń nazw szkół i uczelni.

Normy i transgresje w przekładzie elementów kulturowych. Na materiale francusko-polskich tłumaczeń umowy o pracę.

Normy i transgresje w przekładzie form grzecznościowych. Na materiale francusko-polskich tłumaczeń dokumentów urzędowych.

Normy i transgresje w przekładzie tekstów użytkowych. Na materiale francusko-polskich przekładów instrukcji obsługi.

Normy i transgresje w tłumaczeniu poświadczonym. Uwagi tłumacza w polsko-francuskich przekładach dokumentów urzędowych.

Normy i transgresje w tłumaczeniu poświadczonym. Uwagi tłumacza we francusko-polskich przekładach dokumentów urzędowych.

Normy i transgresje w tłumaczeniu poświadczonym. Elementy niewerbalne we francusko-polskich przekładach dokumentów urzędowych.

2.5. Podstawowa bibliografia

DYBIEC-GAJER J., *Zmierzyć przekład? Z metodologii oceniania w dydaktyce przekładu pisemnego*, Universitas, Kraków 2013.

KIERZKOWSKA D. (red.), *Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem*, Translegis, Warszawa 2011.

PAPROCKA N., *Erreurs en traduction pragmatique du français en polonais. Identifier, évaluer, prévenir*, Leksem, Łask 2005.

SOLOVA R., *Norma i praktyka w przekładzie tekstów skonwencjonalizowanych. Na materiale tłumaczeń poświadczonych z języka polskiego na język francuski i z języka francuskiego na język polski*, ATUT, Wrocław 2013.

TOURY G., "A Handful of Paragraphs on 'Translation' and 'Norms'", [w:] Ch. SCHÄFFNER (red.), *Translation and Norms*, Multilingual Matters, Clevedon 1998, s. 10-32.

Opracowania normatywne dotyczące języków: francuskiego i polskiego.

2.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

O przyjęciu na seminarium decydują oceny końcowe uzyskane na 2 roku studiów licencjackich z przedmiotów *PNJF, Gramatyka opisowa języka francuskiego* i *Historia i kultura Francji*. Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS studenci proszeni są o przesłanie na adres regina.solova@uwr.edu.pl listy ocen z tych przedmiotów.

3. Seminarium językoznawcze

3.1. Prowadzący

dr hab. prof. UW r Elżbieta Biardzka

3.2. Tematyka seminarium

Między teorią wypowiedzenia, socjolingwistyką a antropologią języka i komunikacji

3.3. Problematyka seminarium

Przedmiotem prac seminarium będą wybrane elementy teorii wypowiedzenia (szczególnie modalności i ewaluatywny charakter słownictwa), socjolingwistyki (środowiskowa odmiana języka francuskiego zwana *argot*) oraz antropologii języka i komunikacji (aspekty kulturowe i społeczno-polityczne widoczne w tekście).

Praca licencjacka będzie polegała na analizie wybranego tekstu piosenki Renaud Séchan w trzech wymienionych wyżej aspektach.

3.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Aspekty kulturowe, społeczno-polityczne i wypowiedawcze w tekście *En cloque* Renaud Séchan

Aspekty kulturowe, społeczno-polityczne i wypowiedawcze w tekście *Miss Maggie* Renaud Séchan

Aspekty kulturowe, społeczno-polityczne i wypowiedawcze w tekście *C'est quand qu'on va où* Renaud Séchan

Wybór tekstu piosenki do analizy pozostawiam studentom.

3.5. Podstawowa bibliografia

BULOT T., P. BLANCHET, *Dynamiques de la langue française au 21ème siècle : une introduction à la sociolinguistique*, www.sociolinguistique.fr [dostęp 07.01.2016], 2011.

CARADEC F., *N'ayons pas peur des mots. Dictionnaire du français argotique et populaire*, Larousse, Paryż 1998.

BLANCHE-BENVENISTE C., „La langue parlée”, [w:] M. YAGUELLO (red.), *Le grand livre de la langue française*, Seuil, Paryż 2003, s. 317-344.

CELLARD J., REY A., *Dictionnaire du français non conventionnel*, Hachette, Paryż 1991.

GADET F., *Le français ordinaire*, Armand Colin, Paryż 1989.

JOLLIN-BERTOCCHI S., *Les niveaux de langue*, Hachette, Paryż 2003.

KERBRAT-ORECCHIONI C., *L'énonciation. De la subjectivité dans le langage*, Armand Colin, Paryż 1980.

KERBRAT-ORECCHIONI C., *L'Implicite*, Armand Colin, Paryż 1986.

Le dictionnaire de la zone, <http://www.dictionnairedelazone.fr> [dostęp 2.01.2016].

RIEGEL M., et al., *Grammaire méthodique du français*, PUF, Paryż 1994.

ROGERS S. C., „L’anthropologie en France”, *Terrain* 39, wrzesień 2002, <http://terrain.revues.org/1476>, [dostęp 7.01.2016], DOI: 10.4000/terrain.1476.

STOEAN C. S., „Les théories de l’énonciation comme fondement de l’approche communicative”, *Dialogos* 8, 2003, http://www.romanice.ase.ro/dialogos/08/07_Stoean-Les-theories.pdf, [dostęp 7.01.2016].

3.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

O przyjęciu na seminarium decydują oceny końcowe uzyskane w semestrach 1-4 studiów licencjackich z przedmiotów *Językoznawstwo* i *Gramatyka opisowa języka francuskiego*. Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS studenci proszeni są o przesłanie na adres elzbieta.biardzka@uwr.edu.pl listy ocen z tych przedmiotów.

4. Seminarium kulturoznawczo-literackie 1

4.1. Prowadzący

dr Joanna Jakubowska

4.2. Tematyka seminarium

Życie i twórczość André Gide’a (La vie et l’œuvre d’André Gide)

4.3. Problematyka seminarium

Seminarium poświęcone będzie życiu i twórczości André Gide’a, jednego z ważniejszych przedstawicieli francuskiego modernizmu, który sam siebie określał jako *l’inquisiteur* (*Tant pis pour le lecteur paresseux : j’en veux d’autres. Inquiéter, tel est mon rôle*). Jego twórczość budziła skrajne emocje – od podziwu, którego ukoronowaniem było przyznanie Nagrody Nobla w 1947 roku, po głębokie oburzenie i zarzuty o „demoralizację młodzieży”. Istotnie, Gide zmącił mieszczańską wizję ustalonego porządku moralnego za sprawą chociażby bezpruderyjnych zwierzeń w autobiograficznym *Si le grain ne meurt*, jawnych i śmiałych, jak na owe czasy, deklaracji homoseksualnych (*Corydon*) czy koncepcją „l’acte

gratuit” – gestu tyleż niemoralnego, co bezcelowego, dla którego nie można znaleźć logicznego wyjaśnienia (*Les Caves du Vatican*, *Les Faux-monnayeurs*). Z równą mocą przewartościowywał Gide utrwalone w tradycji powieściowej schematy gatunkowe, czego najlepszym przykładem są *Les Faux-monnayeurs* – powieść oparta na technice *mise en abyme*, prowokująca do metatekstowych refleksji, burząca czytelnicze poczucie bezpieczeństwa zapewniane dotąd przez wszechwiedzącego narratora, prawodawcę przewidywalnych reguł i logicznego porządku opowiadania.

Prace licencjackie przewidziane w ramach seminarium poświęcone będą interpretacji wybranych aspektów powieści André Gide’a, recepcji jego utworów we Francji i w Polsce lub innym zagadnieniom związanym z życiem i/lub dziełem pisarza. Podane niżej tematy mają charakter poglądowy – już teraz zachęcam osoby bezinteresownie zaangażowane w odkrywanie literatury do samodzielnego stawiania pytań i prób formułowania problemów badawczych związanych z życiem i twórczością André Gide’a.

4.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Przestrzeń zamknięta w *Lochach Watykanu* André Gide’a.

Motyw podróży w *Lochach Watykanu* André Gide’a.

Mowa ciała w *Izabelli* André Gide’a.

Relacje proksemiczne w *Symfonii Pastoralnej* André Gide’a.

Etos wokalny w *Ciasnej bramie* André Gide’a.

Motyw fałszerstwa w *Zamku Mgieł* Rolanda Dorgelèsa i w *Falszeryzach* André Gide’a – analiza porównawcza.

Recepcja twórczości André Gide’a w Polsce po 1980 roku.

Recepcja twórczości André Gide’a w polskiej edukacji ponadgimnazjalnej.

Twórczość André Gide’a w krytyce literackiej Rachilde.

André Gide i *La Nouvelle Revue française*.

4.5. Podstawowa bibliografia

BOISDEFFRE P., *Métamorphose de la littérature*, T.1 (*De Barrès à Malraux*), Editions Alsatia, Paryż 1963.

DÄLLENBACH L., *Le récit spéculaire. Essai sur la mise en abyme*, Editions du Seuil, Paryż 1977.

MASSON P., J.-M. WITTMANN (red.), *Dictionnaire Gide*, Classiques Garnier, Paryż 2011.

TOURET M. (red.), *Histoire de la littérature française du XXe siècle*, t. 1 1898-1940, Presses Universitaires de Rennes, Rennes 2000.

LAFILLE P., *André Gide : romancier*, Hachette, Paryż 1954.

MASSON P., *Les Sept Vies d’André Gide*, Classiques Garnier, Paryż 2016.

MARTIN C., *Gide, Ecrivains de toujours/Seuil*, Paryż 1977.

MAUCUER M., *Gide : L'indécision passionnée*, Le Centurion/Sciences humaines, Paryż 1969.

RAIMOND M., *Le roman contemporain. Le Signe des Temps (Proust, Gide, Bernanos, Mauriac, Malraux, Aragon)*, CDU - SEDES, Paryż 1976.

SIMON P.-H., *Témoins de l'homme. La condition humaine dans la littérature contemporaine*, Librairie Armand Colin, Paryż 1951.

4.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

O przyjęciu na seminarium decydują oceny końcowe uzyskane w semestrach 1-4 z przedmiotów *Historia literatury francuskiej (Wykład oraz Literatura francuska przedmiot z listy do wyboru)* i *HiKF*. Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS studenci proszeni są o przesłanie na adres joanna.jakubowska@uwr.edu.pl listy ocen z tych przedmiotów.

5. Seminarium kulturoznawczo-literackie 2

5.1. Prowadzący

dr Tomasz Wyśłobocki

5.2. Tematyka seminarium

Rewolucja francuska na deskach teatru

5.3. Problematyka seminarium

Rewolucja Francuska stała się kamieniem węgielnym współczesnego społeczeństwa obywatelskiego, a skutki jej reform odczuwamy do dziś w wielu aspektach życia codziennego. Następujące wówczas przeobrażenia polityczno-społeczne zachodziły z taką częstotliwością i tak intensywnie, że każde kolejne rządy musiały uciekać się do narzędzi propagandowych, aby na bieżąco informować Francuzów, a z czasem i indoktrynować ich, na temat zachodzących zmian. Idealnym miejscem takiego propoagandowego oddziaływania na lud stał się teatr.

Celem seminarium nie jest wcale zapoznanie studentów z historią Rewolucji Francuskiej – ta omawiana była już bowiem na zajęciach z HiKF. Ich nadrzędnym zamiarem jest ukazanie, w jaki sposób wydarzenia historyczne i decyzje polityczne tamtego okresu (1789-1799) wpływały na twórczość literacką, w tym przypadku – dramatyczną. Sztuka stała się bowiem w czasie Rewolucji nośnikiem nowych idei i wartości, a teatr pełnił rolę dydaktyczną – miał skorygować złe nawyki i postawy moralne Francuzów, jakich ci mieli nabyć w czasach Ancien Régime'u. Przedmiotem seminarium będzie więc historia społeczna Rewolucji Francuskiej, w tym także szeroko rozumiana historia idei, a w szczególności –

wyobrażenie i przedstawienie na deskach ówczesnego teatru nowych wartości oraz moralnych i politycznych postaw.

5.4. Rozkład pracy w poszczególnych semestrach

W pierwszym semestrze zajęć Rewolucja Francuska omawiana będzie głównie w aspekcie filozoficznym i socjologicznym, tak by przygotować studentów do późniejszej interpretacji materiałów źródłowych w oparciu o metodologię historyczno-literacką. Na zaliczenie semestru studenci przygotowują zarys pracy licencjackiej: dokonają (w porozumieniu z prowadzącym) wyboru materiałów źródłowych, ustalą tytuł pracy, przygotowują wstępny schemat logiczny, przedstawią listę wybranych cytatów usystematyzowaną tematycznie w formie dokumentu WORD (lub podobnego) oraz krótko opiszą – w trakcie rozmowy indywidualnej na koniec semestru – podejmowaną w pracy problematykę i główne zagadnienia. W semestrze tym studenci przygotowują również indywidualną prezentację, zgodnie z wybraną tematyką pracy licencjackiej i w porozumieniu z prowadzącym.

W drugim semestrze omawiane i interpretowane będą dokumenty piśmiennicze, literackie i ikonograficzne doby rewolucji francuskiej, które ukażą, w jakiej mierze i w jaki sposób wydarzenia historyczne wpłynęły na postrzeganie rzeczywistości przez Francuzów, a także – jakie piętno odcisnęły one na literaturze i sztuce dramatycznej. Praca w dużej mierze odbywać się będzie w trybie indywidualnym. Na koniec semestru studenci przedłożą do oceny pracę licencjacką na temat wcześniej uzgodniony z prowadzącym

5.5. Przykładowe tematy prac licencjackich

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *La Nourrice républicaine, ou les Plaisirs de l'adoption*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *Les Mœurs, ou le Divorce*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *Le Mari coupable*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *L'Intérieur d'un ménage républicain*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *Le bon ménage républicain, ou les Époux bien assortis*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *Jean-Jacques Rousseau, à ses derniers moments*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *Les Montagnards, ou l'École de la bienfaisance*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *Charlotte Corday, tragédie*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *Le Réveil d'Épiménide à Paris*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej *Le mari directeur, ou le Déménagement du couvent*

5.6. Podstawowa bibliografia

BACZKO B., *Rewolucja. Władza, nadzieje, rozterki*, SOT, Gdańsk 2012.

BASZKIEWICZ J., *Nowy człowiek, nowy naród*, PIW, Warszawa 1993.

BEACQUE A., *La France de la Révolution*, Tallandier, Paryż 2011.

BEAUREPAIRE P. Y., S. Marzagalli, *Atlas de la Révolution française*, Autrement, Paryż 2010.

DANIELS B., J. RAZGONNIKOFF, *Patriotes en scène, le Théâtre de la République 1790-1799*, Musée de la Révolution française, Vizille 2007.

Dix années qui ont changé le monde. La Révolution française, seria „l'Histoire”, nr 60.

d'Estrée P., *Le théâtre sous la Terreur (Théâtre de la peur), 1793-1794*, Émile-Paul Frères, Paryż 1913 (<http://gallica.bnf.fr>).

FURET F., OZOUF M., *Dictionnaire critique de la Révolution française*, Flammarion, Paryż 1988.

MARTIN J. C., *La Révolution : documentation photographique*, Paryż 2006.

MERCIER L.S., *Le Nouveau Paris*, t. 1-2, Poulet-Malassis, Paryż 1862 (<http://gallica.bnf.fr>).

TARIN R., *Le théâtre de la constituante ou l'école du peuple*, Champion, Paryż 1998.

WELSCHINGER H., *Le théâtre de la Révolution, 1789-1799 : avec documents inédits, Charavay frères*, Paryż 1880 (<http://gallica.bnf.fr>).

WYSŁOBOCKI T., *Obywatelki. Kobiety w przestrzeni publicznej we Francji przełomu wieków XVIII i XIX*, Universitas, Kraków 2014.

Wybrane artykuły z czasopisma *l'Histoire* i z innych periodyków.

5.7. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

O przyjęciu na seminarium decydują oceny końcowe uzyskane w semestrach 2-3 z przedmiotów *Historia literatury francuskiej (Wykład oraz Literatura francuska przedmiot z listy do wyboru)* i *HiKF*. Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS studenci proszeni są o przesłanie na adres tomasz.wyslobocki@uwr.edu.pl listy ocen z tych przedmiotów.

IV. Zakresy tematyczne proponowane w roku akademickim 2016/2017

Zakresy nie są powiązane tematycznie z pracą licencjacką. Student wybiera zakres najpóźniej dwa miesiące przed egzaminem.

1. Przekładoznawstwo

1.1. Zakres: „Traduction comme forme de médiation interculturelle”

1.1.1. Zagadnienia

- a) Spécificité culturelle, source de problèmes de traduction
- b) Stratégies et techniques de traduction des référents culturels
- c) Difficultés et techniques de traduction des noms propres
- d) Manifestations textuelles et paratextuelles de la médiation interculturelle du traducteur
- e) Contexte historique et social de la traduction, normes et pratiques
- f) Phénomène de la retraduction
- g) Compétences du traducteur professionnel nécessaires pour assurer la médiation interculturelle
- h) Stratégies de documentation et outils d'aide à la traduction

1.1.2. Przykładowe pytania:

1. Dans le passage qui suit identifiez les référents culturels et dites en quoi consistent les différentes techniques utilisées par le traducteur. Commentez ses choix.

Oryginał

Annabelle: Ah non, non, non, ça, ça a rien de religieux. C'est notre beffroi.

Annabelle : Mais, faut d'mander à Antoine de vous faire visiter. C'est lui le carillonneur.

Philippe: Le quoi ? Carillonneur.

Annabelle : Tout en haut, regardez, y a plus de 50 cloches qu'on appelle un carillon.

Przekład

To wieża sztrażnicza.

Annabelle : Antoine panu pokaże. Jeszt dzwonnikiem.

Philippe: Dzwonnikiem?

Annabelle : Na górze je 50 dzwonów. To carillion.

[transcription des dialogues du film *Bienvenu chez les Ch'tis*]

2. Dans les passages qui suivent (traductions du même texte), le même référent culturel a été traduit de manières différentes. Commentez les choix des traducteurs.

- (Justin Finch-Fletchley) : My name was down for Eton, you know, I can't tell you how glad I am I came here instead. (s. 73)

- (Justin Finch-Fletchley) : Normalement, je devais aller à Eton, le meilleur collège d'Angleterre, mais je préfère être ici. (s. 103)
- (Justin Finch-Fletchley) : A jeśli chodzi o mnie, to już byłem zapisany do Eton, ale okropnie się cieszę, że jednak trafiłem tutaj. (s. 102)

[ROWLING J.K., *Harry Potter and the Chamber of Secrets*, London, Bloomsbury, 2002 ; *Harry Potter i komnata tajemnic*, trad. Andrzej Polkowski, Poznań, Media Rodzina, 2000, ; *Harry Potter et la chambre des secrets*, trad. Jean-François Ménard, Paryż, Folio Junior, 2003.]

3. Dites quelles compétences sont nécessaires pour traduire correctement le passage qui suit :

"UMOWA WYDAWNICZA O PRZENIESIENIE PRAW AUTORSKICH

zawarta w Warszawie dnia 18 marca 2015 r. między Wydawnictwem Buba z siedzibą w Warszawie przy ulicy Bubowskiej 27, zwanym dalej Wydawcą, reprezentowanym przez Adama Bubę, a Dorotą Niską zamieszkałą we Wrocławiu przy ulicy Wysokiej 12, zwaną dalej Autorem, o następującej treści:

§ 1. Autor zobowiązuje się dostarczyć wydawcy w terminie do 31 marca 2016 r. utwór będący opracowaniem zbioru dokumentów chińskich w zakresie, układzie tematycznym i graficznym uzgodnionym z Wydawcą (redaktorem naczelnym).

§ 2. Autor oświadcza, że przysługują mu autorskie prawa majątkowe do tego utworu, które niniejszym w całości przenosi na Wydawcę w zakresie utrwalenia utworu, jego zwielokrotnienia techniką drukarską lub elektroniczną oraz wprowadzenia do obrotu na obszarze całego świata.

§ 3. Wszelkie spory mogące wyniknąć z tytułu niniejszej umowy rozstrzygane będą przez sądy miejscowo właściwe dla siedziby Wydawcy."

1.1.3. Bibliografia

GUIDÈRE M., *Introduction à la traductologie : Penser la traduction : hier, aujourd'hui, demain*, Éditions De Boeck, Bruksela 2008.

HEJWOWSKI K., *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*, PWN, Warszawa 2004 [w szczególności roz. 5 o nieprzekładalności kulturowej, s. 71-104].

HURTADO ALBIR A., « Compétence en traduction et formation par compétences », *TTR : traduction, terminologie, rédaction*, 21, 1, 2008, s. 17-64 [w szczególności s. 17-30].

LEDERER M., *La traduction aujourd'hui. Le modèle interprétatif*, Hachette, Paryż 1994 [w szczególności s. 122-128].

LIPIŃSKI K., *Vademecum tłumacza*, Wydawnictwo Idea, Kraków 2000.

REISS K., *Problématiques de la traduction*, Economica, Paryż 2009 [w szczególności roz. 2 i 4].

WOJTASIEWICZ O., *Wstęp do teorii tłumaczenia*, TEPIS, Warszawa 1992.

2. Językoznawstwo

2.1. Zakres: „La flexion nominale en ancien français”

2.1.1. Zagadnienia

- a) Les causes de la réduction de la déclinaison latine.
- b) Les caractéristiques générales du système casuel de l’ancien français.
- c) La morphologie des articles et des pronoms personnels en ancien français.
- d) La déclinaison des substantifs, des adjectifs qualificatifs et des adjectifs numéraux cardinaux en ancien français.
- e) Les alternances phonétiques dans la flexion nominale en ancien français.
- f) Les marques du nombre et des cas en ancien français.
- g) Les vestiges de la déclinaison bicasuelle en français moderne.

2.1.2. Przykładowe pytania

- a) Expliquez les raisons de la simplification du système de déclinaison du latin classique;
- b) Expliquez sur des exemples en quoi consiste le phénomène d’alternance radicale dans la flexion des substantifs en ancien français;
- c) Donnez et analysez trois exemples de vestiges de la déclinaison nominale en français d’aujourd’hui.

2.1.3. Bibliografia

BOGACKI K., T. GIERMAK-ZIELIŃSKA, *Introduction à l’histoire de la langue française*, IPRUV, Warszawa 1992, s. 42-68.

REVOL T., *Introduction à l’ancien français*, Armand Colin, Paryż 2005, s. 87-121.

SYPNICKI J., *Histoire interne et externe de la langue française*, UAM, Poznań 1977, s. 68-75.

2.2. Zakres: „Modèles de communication”

2.2.1. Zagadnienia

- a) Modèle du code (Roman Jakobson), ses éléments, leur caractérisation et les fonctions du langage.
- b) Modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni), ses éléments, leur caractérisation et les fonctions du langage.

2.2.2. Przykładowe pytania

- a) Comparez la description du locuteur dans le modèle du code (Jakobson) et le modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni).

b) Expliquez le concept de contraintes de l'univers du discours dans le modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni)

c) En vous servant du schéma proposé par Roman Jakobson, dites quelle fonction du langage domine dans chacune des phrases ci-dessous et pourquoi. Précisez éventuellement, quelle(s) autre(s) fonction(s) on peut indiquer pour ces phrases :

- Jules César conquiert la Gaule en 52 av. Jésus Christ.
- J'en ai marre !
- S'il te plaît, dessine-moi un mouton !
- Avec votre superlessive nouvelle, finies les taches qui ne partent pas !
- Ohé !
- "Pierre" est un nom propre masculin.

2.2.3. Bibliografia

BAYLON Ch., X. MIGNOT, *La Communication*, Nathan Université, Paryż 1991, s. 75-83.

KERBRAT-ORECCHIONI C., *L'énonciation. De la subjectivité dans le langage*, Armand Colin, Paryż 1980, s. 11-28.

PAVEAU M.-A., G.-E. SARFATI, *Les grandes théories de la linguistique. De la grammaire comparée à la pragmatique*, Paryż, Armand Colin, 2004, s.166-170.

2.3. Zakres: „Nom propre : morphologie, syntaxe, sémantique”

2.3.1. Zagadnienia

- a) Critères traditionnels de définition du nom propre : majuscule, absence de traduction, absence de déterminant, absence de flexion, absence de sens, unicité référentielle.
- b) Définition du nom propre en linguistique.
- c) La morphologie du nom propre.
- d) La construction du nom propre dans le GN.
- e) Le nom propre modifié.
- f) Les fonctions du nom propre.
- g) Le sens du nom propre.
- h) Le nom propre dans les dictionnaires.

2.3.2. Przykładowe pytania

- a) Présentez la définition traditionnelle et la définition linguistique du nom propre.
- b) Analysez les exemples suivantes du nom propre utilisé avec déterminant:
Le Clézio, la Rochelle, la France, la belle Hélène, le vieux Paris, les Chateaubriand d'aujourd'hui, aujourd'hui c'est la fête des Alfreds, j'ai écouté du Bach, Alain Delon est le Clint Eastwood du cinéma, l'institutrice de mon fils est un Napoléon en jupon.
- c) Présentez deux conceptions linguistiques du sens du nom propre.

2.3.3. Bibliografia

LEROY S., *Le Nom propre en français*, Orphys, Paryż 2004, s. 7-24, 25-33, 41-52, 53-63, 67-75, 77-86, 87-95, 104-107, 110-112, 114-115.

RIEGEL M., J.-Ch. PELLAT, R. RIOUL, *Grammaire méthodique du français*, PUF, Paryż 2014, s. 315-319, 335-341.

2.4. Zakres: „Pronom : morphologie, sémantique, syntaxe“

2.4.1. Zagadnienia

- a) Catégorie générale des pronoms
- b) Classement morphosyntaxique des pronoms
- c) Sémantique des pronoms
- d) Fonctions syntaxiques des pronoms

2.4.2. Przykładowe pytania

- a) Décrivez la catégorie des pronoms personnels.
- b) En quoi consiste la référence déictique/anaphorique des pronoms?
- c) Dans les phrases ci-dessous, trouvez les pronoms. Définissez leur nature et fonction :

Il arrive

Je cherche quelqu'un

Je ne lui fais pas confiance

Qui es-tu?

Tu le seras un jour

Je cherche l'adresse de quelqu'un

J'en suis conscient

Par qui a-t-il été prévenu?

Où a été signé le traité de Versailles?

2.4.3. Bibliografia

GARDES-TAMINE J., *La grammaire*, t. 1, Armand Collin, Paryż 1988, s. 124-130.

RIEGEL M., J.-Ch. PELLAT, R. RIOUL,, *Grammaire méthodique du français*, Presses Universitaires de France, Paryż 1994, s. 192-214.

ANTONIADES É., N. BELZILE, H. RICHER, „Pronoms”, *CCDMC Matériel pour les allophones*, http://www.ccdmd.qc.ca/fr/materiel_allophones/?id=55# [dostęp 15 maja 2015].

3. Literatura francuska

3.1. Zakres: „Le roman français au XVIIe siècle”

3.1.1. Zagadnienia

- a) Honoré d'Urfé et le roman pastoral.
- b) L'œuvre de Mme de La Fayette : de la nouvelle historique au roman d'analyse.
- c) Le roman de la première moitié du XVIIe siècle.
- d) Le roman français à l'époque de Louis le Grand.

3.1.2. Przykładowe pytania

- a) Analysez le roman *l'Astrée* en le situant dans le contexte de la tradition pastorale.
- b) Tracez les grandes étapes de l'évolution du roman au XVIIe siècle en France.
- c) Analysez *La Princesse de Clèves* de Mme de La Fayette du point de vue de la structure et du récit.
- d) Présentez les pratiques de lecture à l'époque du Grand Siècle.

3.1.3. Bibliografia

D'URFÉ H., *L'Astrée*, Nouveaux Classiques Larousse.

D'URFÉ H., *L'Astrée, Première Partie, Introduction générale*, Editions Champion, 2011, s. 24-34.

D'URFÉ H., *Astrea, Wstęp*, Czytelnik, 1978, s. 5-44.

LA FAYETTE, Mme de, *La Princesse de Clèves*, Nouveaux Classiques Larousse.

GRANDE N., *Le Roman au XVIIe siècle*, Bréal, 2002, www.books.google.fr.

PUZIN C., *Littérature. Textes et documents. XVIIe siècle*, seria H. Mitterand, Nathan, 2002.

PAWŁOWSKA M., *Mimesis a teorie siedemnastowiecznej powieści francuskiej*, Wrocław, WUWr, s. 301-319.

3.2. Zakres: „La légende arthurienne et le Graal”

3.2.1. Zagadnienia

- a) Les sources de la légende arthurienne : entre mythe et histoire.
- b) Le merveilleux dans le cycle arthurien.
- c) Les chevaliers de la Table Ronde et la culture médiévale.
- d) L'amour courtois dans la littérature arthurienne.
- e) Le Graal dans le roman médiéval en vers et en prose.
- f) Les interprétations du mythe du Graal.

3.2.2. Przykładowe pytania

- a) Indiquez les sources principales de la légende arthurienne et situez les dans le contexte culturel du Moyen Age.
- b) Présentez le sujet de l'amour courtois dans le cycle arthurien en vous appuyant sur des exemples de votre choix.
- c) Tracez l'évolution du sens du Graal dans le roman médiéval en vers et en prose.
- d) Présentez les différentes pistes d'interprétation du mythe du Graal dans la critique littéraire contemporaine.

3.2.3. Bibliografia

CZERNY Z. (red.), *Arcydzieła francuskiego Średniowiecza*, PIW, Warszawa 1968.

FERLAMPIN-ACHER Ch., D. HUE, *Arthur, Lancelot, le Graal : le Grand Roman*, Editions Ouest-France, Rennes 2010, s. 7-64.

FERLAMPIN-ACHER Ch., D. HUE, *Mythes et réalités, histoire du Roi Arthur*, Editions Ouest-France, Rennes 2009.

FRAPPIER J., *Chrétien de Troyes et le mythe du Graal*, SEDES, Paryż 1972, s. 1-40, 163-212.

Le Conte du Graal de Chrétien de Troyes, „L'École des lettres”, 6, red. numeru C. LACHET, Paryż 1996, s. 75-84, 115-128, 143-160.

Strona internetowa wystawy „La légende du roi Arthur”, Bibliothèque Nationale Française, 20.10.2009-24.01.2010, <http://expositions.bnf.fr/arthur/>

TROYES de, Ch., *Romans*, tłum. Ch. Méla dla *Le Conte du Graal*, Classiques modernes, Librairie Générale Française, Paryż 1994, s. 9-42, 938-940, 1029-1048, 1124-1132.

4. Historia i kultura Francji

4.1. Zakres: „La Deuxième Guerre mondiale en France”

4.1.1. Zagadnienia

- a) La France en 1940.
- b) L'Etat français et la Révolution Nationale.
- c) Le maréchal Pétain.
- d) La collaboration.
- e) Le maquis et la résistance.
- f) L'épuration.

4.1.2. Przykładowe pytania

- a) Le maréchal Pétain et le phénomène du maréchalisme.
- b) Charles de Gaulle et la résistance extérieure.

- c) Le débarquement en Normandie et la libération de Paris.
- d) Les mécanismes de l'épuration.

4.1.3. Bibliografia

AGULHON M., A. NOUSCHI, R. SCHOR, *La France de 1940 à nos jours*, Nathan, 1993, s.7-68 [roz. 1 „La France éclatée” i roz. 2 „Le déclin de Vichy et la libération de la France”]

BURRIN Ph., „Vichy”, [w:] P. NORA (red.), *Les lieux de mémoire*, t. 2 (Nation), Quarto Gallimard, 1997, s. 2467-2487.

„La naissance de la France Libre”, wywiad z J.-L. CREMIEUX-BRILHAC, *L'Histoire*, 352, 2010, s. 86-93.

WIEVIORKA O., „Les mécanismes de l'épuration”, *L'Histoire*, 179, 1994, s. 44-51.

4.2. Zakres: „La peinture française du XIXe siècle”

4.2.1. Zagadnienia

- a) De la peinture académique au réalisme.
- b) Le romantisme : un nouveau regard sur l'art.
- c) De la peinture académique au réalisme.
- d) L'impressionnisme.
- e) L'œuvre d'Odilon Redon.

4.2.2. Przykładowe pytania

- a) De la peinture académique au réalisme de Courbet : tracez les étapes.
- b) Tracez l'évolution de la notion du sujet dans la peinture à travers le XIXe siècle.
- c) Décrivez la naissance de l'impressionnisme et caractérisez ce mouvement.
- d) Caractérisez l'œuvre d'Odilon Redon en mettant en relief sa modernité.

4.2.3. Bibliografia

Histoire générale de l'art, Flammarion, 1950, t. 2., s. 225-270.

MATHEY F., *Les impressionnistes et leur temps*, Fernand Hazan, 1959.

PERRUCHOT H., *Dix grands peintres de Manet à Rouault*, Gautier-Langureau, 1961.

THORAVAL J., et al., *Les grandes étapes de la civilisation française*, Bordas, 1978, s. 274-394.

TUFFELLI N., *Sztuka XIX wieku*, HPS, 2007, seria „Klasyki sztuki” Rzeczpospolitej.